

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Майка К.О., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КОНСТИТУЦІЙНА МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Конституційно-правові перспективні питання щодо проведення правової реформи в Україні закономірно привертають неабияку увагу всього суспільства, стають у центрі політичних дискусій, що в свою чергу визначає одну з основних сфер застосування наукових знань і теоретичних досліджень в правовій системі України.

Процес конституційної модернізації України спрямований, в першу чергу, на утвердження української держави як демократичної та правової, що передбачає обов'язкове врахування європейських правових стандартів.

Проблематика питань конституційних перетворень в рамках проведення правових реформ ґрунтується на теоретичних працях представників вітчизняної і зарубіжної юридичної науки, серед яких такі вчені: Ю.Г. Барабаш, А.З. Георгіца, В.М. Кампо, І.О. Кравець, В.В. Кравченко, А.Р. Крусян, О.В. Оніщенко, В.Ф. Погорілко, М.І. Ставнійчук, Ю.М. Тодика, В.М. Шаповал, Ю.С. Шемшученко та ін.

Конституційна модернізація передбачає не тільки удосконалення тексту Основного Закону, але і його «осучаснення», тобто впровадження ознак сучасної суспільно-політичної практики. Конституція має вдосконалюватися і змінюватися відповідно до змін, що відбуваються у зв'язку з розвитком конкретного суспільства і держави, відповідно до еволюційного розвитку системи вітчизняного конституціоналізму [1, с. 7].

На сучасному етапі розвитку України важливого значення набуває процес інтеграції до європейської спільноти. Важливим аргументом служить підписана Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [1, с. 13].

Спільне здійснення державновладних повноважень, окреслених конституційними рамками, є одним з важливих чинників, який об'єднує всі ланки системи державної влади в єдине ціле. Єдина державна влада, як відомо, не виключає, а передбачає розгалужений механізм державних органів, за допомогою яких влада в різних формах впливає на різні сторони життя суспільства. Кожен орган державної влади здійснює лише свою функцію, але будь-яка з них є функцією по здійсненню єдиної державної влади.

Таким чином, система державної влади об'єднує окремі інститути та сприяє взаємодоповненню її рівнів в цілях єдності. Ігнорування взаємозалежності, взаємоконтролю і взаємодоповнюваності гілок і рівнів

державної влади неминуче веде до збіднення державної влади як складного, системного суспільного явища. Незалежність та самостійність кожної з трьох гілок влади, і особливо законодавчої та виконавчої не повинні бути перешкодою для їх співробітництва. Більше того, ефективна влада не можлива без їх взаємозалежності та взаємодії.

Особливо гостро стоїть питання децентралізації публічної влади, яка теж має пройти певний шлях реформування. Для її ефективного впровадження необхідно здійснити систему заходів, що забезпечать утвердження місцевого самоврядування, розвиток територіальних громад. Відстоюємо позицію, що мають бути реалізовані положення міжнародних актів, зокрема, ратифікованої Україною Європейської хартії місцевого самоврядування, яка закріплює положення, що повноваження місцевого самоврядування мають бути повними і виключними. За державою, в особі її виконавчих органів, зберігаються контрольні-наглядові повноваження [2, с. 216].

Модернізована конституція має ґрунтуватися на положеннях чинної Конституції України та розвивати їх в подальшому з огляду на проведення реформи. В основному законі має бути забезпечено принцип реалізації народного суверенітету, виходячи з ідеалів правової і демократичної держави, принципів верховенства права та соціальної справедливості, становлення й розвитку громадянського суспільства [3, с. 22].

Визнаючи реалізацію в Конституції України принципу поділу влади на сучасних теоретико-правових засадах, необхідно разом з тим відзначити низьку ефективність функціонування державної влади з точки зору утвердження й забезпечення прав і свобод громадян. Однією з істотних причин цього є те, що ідея балансу гілок влади не доповнюється юридичним формулюванням принципу взаємодії гілок влади, що не дає змогу забезпечити єдність влади та її реалізацію в інтересах суспільства. При проведенні конституційно-правової реформи на сучасному етапі конституційних змін важливо знайти баланс між конституційними засадами та спроможністю на практиці забезпечити реалізації прав людини, створити умови для розвитку економіки та утвердження України на світовій арені [4, с. 68].

Отже, підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що шлях до конституційної модернізації – це можливо реально прийнятний для суспільства шлях боротьби за конституційні принципи та цінності та їх збереження. Під час проведення правової реформи має бути поєднання власне суспільних, державних та індивідуальних інтересів і за такої умови Основний Закон стає реально діючою основою державного і суспільного життя. Особливу увагу варто приділити проблемі забезпечення стабільності конституції та стабільно високого рівня поваги до неї в першу чергу з боку державних органів та політичних сил.

Література

1. Крусян А.Р. Методолгічні питання оновлення Конституції України. Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності. *Бюлетень інформаційно-аналітичних матеріалів*. Одеса, 2012. С. 13–20.
2. Шаповал В. Історія конституційного упорядкування сучасної української держави. *Право України*. 2011. 275 с.
3. Крусян А.Р. Конституція України й новітні політико-правові перетворення. *Юридичний вісник*. 2016. С. 21–25.
4. Барабаш Ю.Г. Державно-правові конфлікти в теорії та практиці конституційного права: монографія. Харків: Право, 2008. 182 с.

УДК 340(043.2)

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Бідюк Д.А., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Становлення та визнання прав людини пройшло довгий шлях у світовій правовій структурі, теоретичному та практичному аспектах юриспруденції. Звертаючи увагу на історичну основу, можна зазначити, що права людини виникли у різний часовий період. Навіть урамках європейської цивілізації існує широке розмежування теорій виникнення прав людини, як за часом, так і за особливими аспектами визнання окремих прав.

У загальній теорії права найбільш популярною є концепція правових поколінь, відповідно до якої виникнення прав розділяють на чотири окремі етапи:

Перше покоління прав уособлює цінності лібералів, які сформувалися завдяки впливу буржуазних революцій. До цього покоління слід віднести права особистого та політичного характеру, які мають за мету захист особи від протиправного порушення меж особистої свободи з боку державної влади чи інших індивідів, державного свавілля та сприяти укріпленню принципу рівності кожного перед законом та судом.

Друге покоління прав людини є логічним продовженням першого та вносить у міжнародне правове поле принципи, які мають зв'язок не лише з базовою свободою, але й з гідним рівнем існування. Це покоління складається з соціальних, економічних та культурних прав, які напряду залежать від рівня розвитку країни.

Третє покоління прав людини спрямоване на втілення у життя цінностей, які відображають мир та безпеку у світовому масштабі. Це покоління складається із колективних прав, які мають своє практичне